

«بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ»

طرح:

بررسی جایگاه سیر استان زنجان در تجارت جهانی این محصول

تهیه و تدوین:

معاونت مطالعات اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی زنجان

آذر ۱۴۰۰

فهرست عناوین:

- ۱-مقدمه ۴
- ۲-ویژگی های ظاهری سیر ۴
- ۳-خواص سیر ۴
- ۴- تهیه بستر بذر ۴
- ۵- بررسی اجمالی تراز جهانی سیر ۵
- ۶- عمده وارد کنندگان سیر در جهان ۶
- ۷- عمده صادرکنندگان سیر در جهان ۷
- ۸- تعرفه صادرات سیر ۱۰
- ۹- محصول سیر ایران ۱۰
- ۱۰- تجارت سیر ایران ۱۰
- ۱۱- بازار های پیشنهادی ۱۳
- ۱۲- استان زنجان ۱۴
- ۱۳- شیوه‌های صادرات سیر ۱۶
- ۱۴- عمده ترین مشکلات محصول سیر از تولید تا صادرات ۱۶
- ۱۵- پیشنهادات ۱۷
- ۱۶- منابع ۱۸

اطلاعات تکمیلی گزارش

- ناظر گزارش: معاونت مطالعات اقتصادی
- همکاران/مجریان: دکتر شکیبا پرویزی
- نوع گزارش: گزارش
- منتشر شده توسط: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی زنجان
- تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۰۹/۲۰

مقدمه:

سیر با نام علمی *Allium. Sativum* گیاهی است علفی، دائمی و تک لپه از خانواده سوسنی ها «Liliaceae» که به صورت یک ساله کشت می شود. سیر گیاهی است با خواص دارویی زیاد که از دیرباز در مصر باستان و جنوب شرق آسیا کشت می شده است. رومیان قدیم اعتقاد داشتند مصرف سیر توسط جنگجویان باعث شجاعت و جنگ آوری آنان خواهد شد. در حال حاضر کشورهایمانند: چین، کره جنوبی، اسپانیا، مصر، تایلند، آرژانتین و آمریکا این محصول را با عملکرد بالا تولید می کنند. سیر یکی از کالاهای صادراتی مهم در کشور است که علاوه بر مصرف مستقیم توسط خانوار، در موارد صنعتی از جمله مواد نگهدارنده و استفاده در تولید دارو کاربرد ویژه ای دارد.

ویژگی های ظاهری سیر:

گیاه سیر بین ۶۰ تا ۱۲۰ سانتی متر ارتفاع دارد، بخش فوقانی آن دارای گل‌های ارغوانی متمایل به سفید می باشند. ریشه سیر مرکب و از تعدادی پیاز کوچک تشکیل شده است و اصطلاحاً به آنها سیرچه می گویند که تعداد آنها از چهار تا ۲۰ حبه می رسد. وزن هر مجموعه غده سیر روی هم ۸۰ گرم خواهد بود.

خواص سیر:

سیر به علت داشتن ترکیبات مختلف آنتی اکسیدان و همچنین ترکیبات سولفوردار نظیر آلیسین، فیتوآلکسین، دی آلیل دی سولفید و تری سولفید در بهبود بیماریهای مفصلی نقش دارد. همچنین آژئونین، دی آلیل دی و تری سولفید دارای اثرات پیش آپوپتوزی بوده و در کاهش رشد سلولهای سرطانی موثر است. محصول سیر به دو روش خام و پخته مصرف می شود و در ترکیب ترشیجات، تهیه انواع غذاها، چاشنی ها، مواد شوینده، دارو و غیره کاربرد فراوان دارد. به دلیل بالا بودن قیمت محصول سیر، زراعت سیر در مقایسه با دیگر زراعت ها، از درآمد اقتصادی خوبی برخوردار است. اگر محصول آن به شیوه مناسب و بازاریابند بسته بندی شود، می توان از آن به عنوان یک محصول صادراتی و ارز آور نام برد. سیر در مناطق مختلف ایران کشت می شود و با توجه به شرایط اقلیمی، زمان برداشت این محصول نیز در دوره های زمانی مختلف متفاوت است. برای مثال مناطق طارم (استان زنجان)، دزفول، استان های مازندران و گیلان در فصل بهار سیر برداشت می کنند و استان های همدان، آذربایجان شرقی، فارس و خراسان رضوی تولیدکننده تابستانه سیر در کشور هستند و همین ویژگی باعث تبدیل شدن این محصول به گزینه ی مناسبی برای صادرات می شود.

تهیه بستر بذر:

جهت کشت مکانیزه سیر و دستیابی به عملکرد مطلوب، نیاز است که بستر بذری مناسب و مطلوب جهت کاشت سیر آماده شود (تهیه زمین معمولاً با گاو آهن برگرداندار، دیسک و ماله انجام میشود). خاک دارای بافت سبک با زهکش مناسب و غنی از نظر مواد آلی برای این گیاه مناسب است. البته تقریباً در هر خاکی، سیر را میتوان کشت نمود به

شرطی که آن خاک با کودهای مناسب، حاصلخیز و غنی شده باشد. نوع خاک می تواند در تعیین فواصل آبیاری و میزان آب مصرفی در هر دوره مؤثر باشد. به طوری که در خاک هایی با بافت سبک تر، دور آبیاری کوتاهتر و میزان آب مصرفی در هر دوره کمتر می باشد. در حالی که در خاک های با بافت سنگین تر می توان دور آبیاری را افزایش داد. لازم به ذکر است که کاهش دور آبیاری در خاک های سنگین موجب افزایش رطوبت خاک شده و می تواند باعث توسعه بیماری های قارچی شود.

بررسی اجمالی تراز جهانی سیر :

سیر، تازه یا سرد در رتبه ۴۵۵۳ در شاخص پیچیدگی محصول (PCI) قرار دارد. در سال ۲۰۱۹، سیر تازه یا سرد، ۱۰۵۹ امین محصول پرمعامله جهان بود که مجموعاً ۲.۷۷ میلیارد دلار معامله شد. کشور چین با ۱.۹۳ میلیارد دلار اولین مبداء صادراتی و اندونزی با ۵۰۰ میلیون دلار اولین مقصد وارداتی محصول سیر در جهان بود. بین سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹، صادرات سیر، تازه یا سرد شده ۲۷.۴ درصد رشد داشت و از ۲.۱۷ میلیارد دلار به ۲.۷۷ میلیارد دلار رسید. تجارت سیر، تازه یا سرد شده ۰.۰۱۵ درصد از کل تجارت جهانی را تشکیل می دهد.

از منظر قاره ای، سهم صادرات کشورهای آسیایی بیش از دو سوم از کل صادرات سیر جهان یعنی ۶۷.۷ درصد در سال ۲۰۲۰ با محموله هایی به ارزش ۲.۱ میلیارد در رتبه اول و اروپایی ها با ۲۲.۱ درصد در رتبه دوم صادرکنندگان، آمریکای لاتین با ۷.۵ درصد رتبه سوم، آمریکای شمالی با ۱.۳۴ درصد، آفریقا ۱.۳۳ درصد و اقیانوسیه (استرالیا و نیوزیلند) ۰.۰۲ درصد در صادرات جهانی سیر سهم بودند.

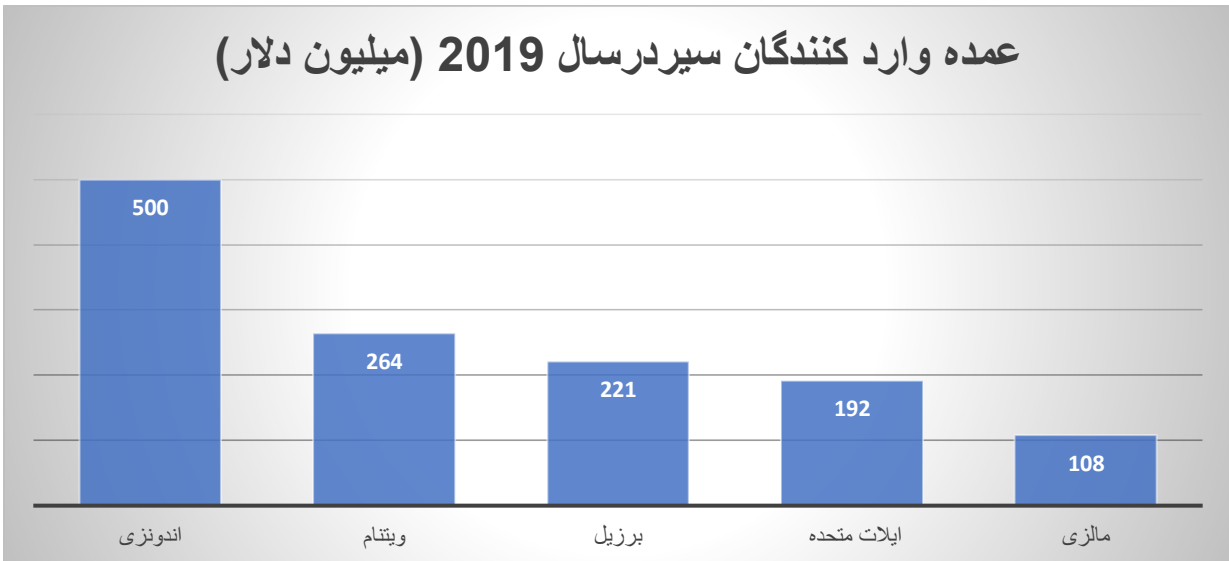
صادرات سیر جهانی به تفکیک کشورها در سال ۲۰۲۰ بالغ بر ۳.۱۴ میلیارد دلار بود. این حجم از معاملات نشان دهنده کاهش ارزش صادرات سیر از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۹ به مقدار ۱۳.۶ درصد می باشد، اما از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۰ ارزش صادرات سیر ۱۰.۹ درصد افزایش یافته است.

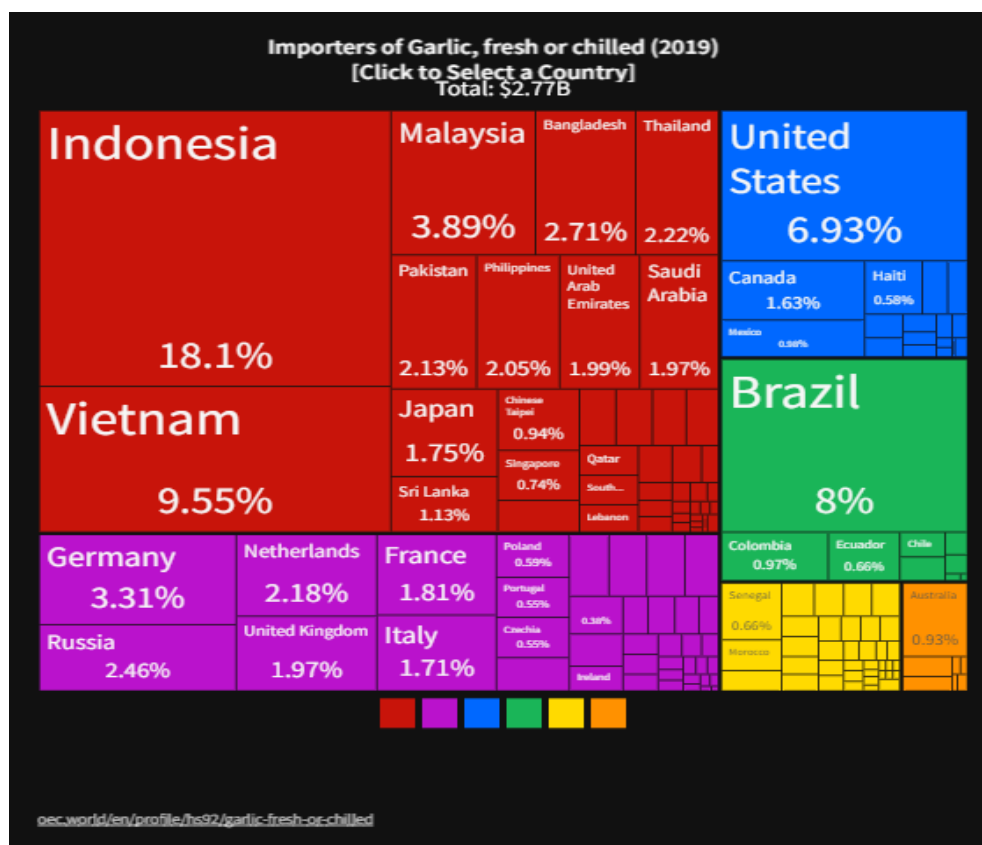
تجارت سیر در سال های ۲۰۱۸ تا ۲۰۱۹

کشورهایی که سریع ترین رشد صادرات سیر را داشتند	کشورهایی که سریع ترین رشد واردکننده سیر بودند
چین (۴۹۰ میلیون دلار)	اندونزی (۱۵۱ میلیون دلار)
اسپانیا (۶۸.۱ میلیون دلار)	برزیل (۵۱.۵ میلیون دلار)
ایران (۱۳.۱ میلیون دلار)	بنگلادش (۴۴.۱ میلیون دلار)
امارات متحده عربی (۶.۴ میلیون دلار)	ایالات متحده (۳۷.۲ میلیون دلار)

عمده وارد کنندگان سیر در جهان:

طبق آمار اعلامی از سوی سازمان فائو در سال ۲۰۱۹ بزرگترین واردکنندگان سیر، تازه یا سرد به ترتیب کشورهای ، اندونزی بیش از ۱۸ درصد، ویتنام بیش از ۹.۵ درصد، برزیل ۸ درصد، ایالات متحده نزدیک به ۷ درصد و مالزی نزدیک به ۴ درصد از واردات سیر را به خود اختصاص داده اند. که بالغ بر ۱,۲۸۵ میلیون دلار ارزش واردات این کشورها بوده است.

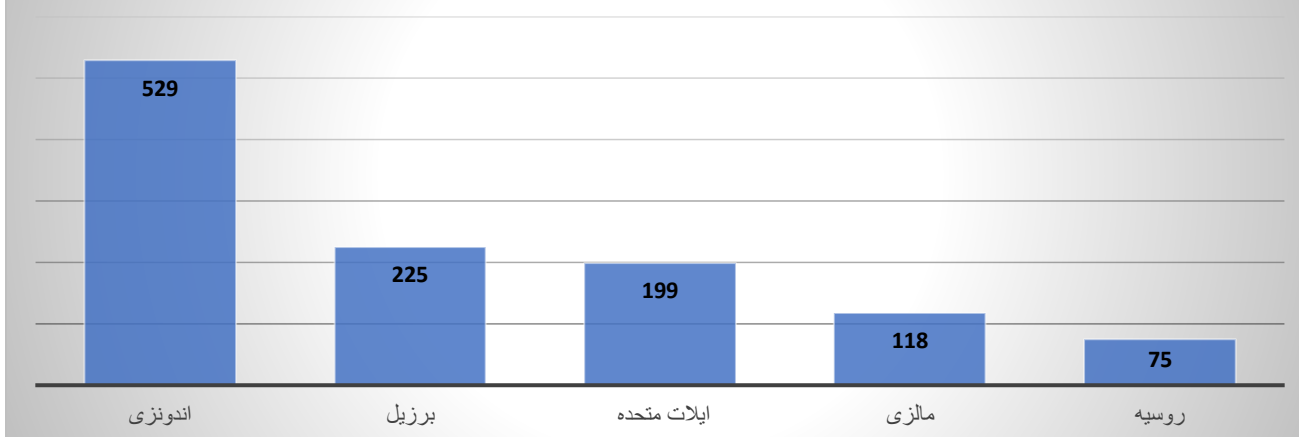

در سال ۲۰۲۰ سازمان فائو بزرگترین واردکنندگان سیر، تازه یا سرد را به ترتیب کشورهای ، اندونزی ،برزیل ،ایالات متحده و مالزی و روسیه اعلام نمود که جمع واردات این کشور ها بالغ بر ۸۸۷هزار تن و به ارزش ۱,۱۴۶میلیون دلار بوده است.

عمده ترین واردکنندگان سیر سال ۲۰۲۰		
نام کشور	میلیون دلار	هزار تن
اندونزی	۵۲۹	۴۶۵
برزیل	۲۲۵	۱۶۵
ایالات متحده	۱۹۹	۹۶
مالزی	۱۱۸	۱۰۸
روسیه	۷۵	۵۳

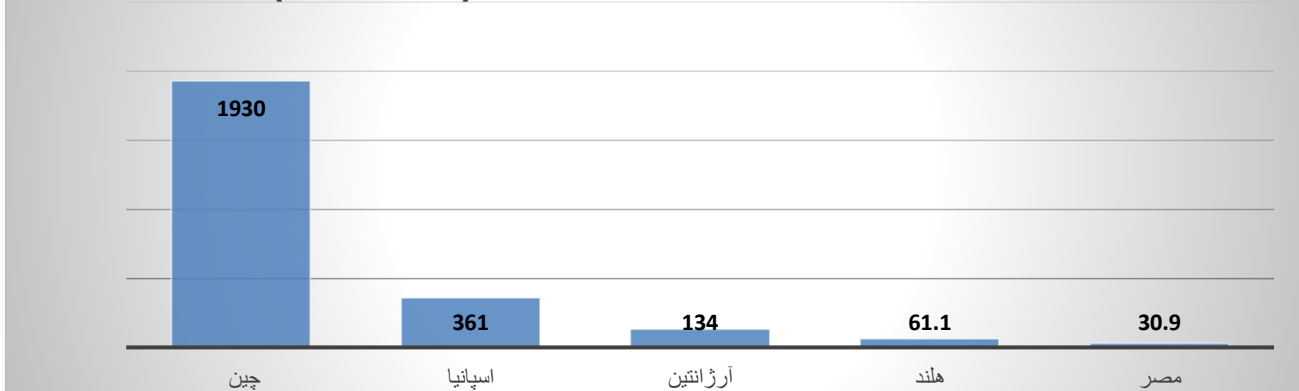
عمده ترین واردکنندگان سیر در سال 2020 (میلیون دلار)

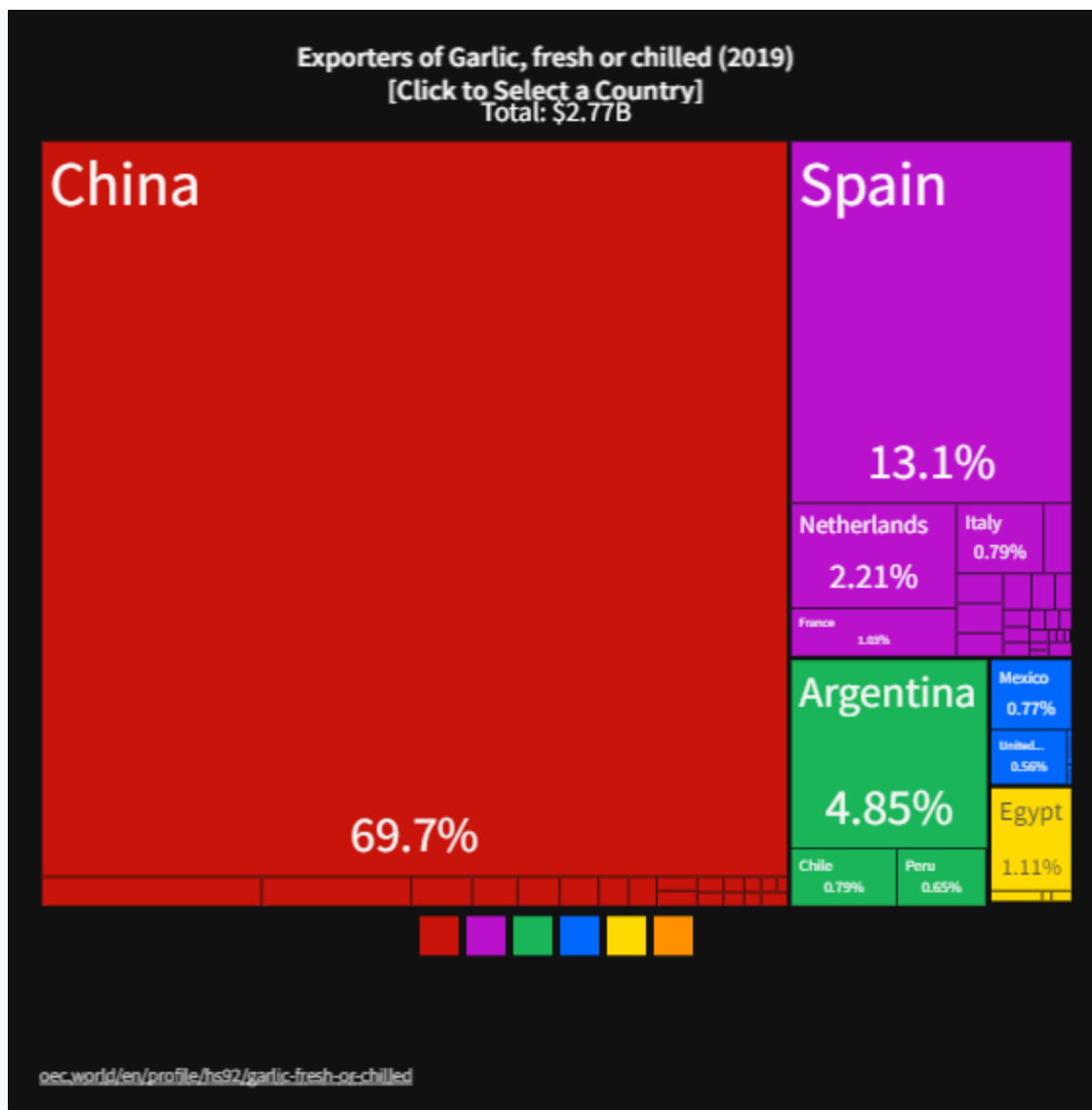
عمده صادرکنندگان سیر در جهان:

در سال ۲۰۱۹ چین بیش از ۶۹ درصد از صادرکننده سیر در جهان را به خود اختصاص داد و کشور های اسپانیا بیش از ۱۳ درصد، آرژانتین حدود ۵ درصد، هلند بیش از ۲ درصد و مصر با بیش از ۱ درصد از سهم صادرات سیر در رتبه های بعدی عمده ترین صادرکنندگان سیر جهان می باشند.

عمده ترین صادرکنندگان سیر 2019 (میلیون دلار)

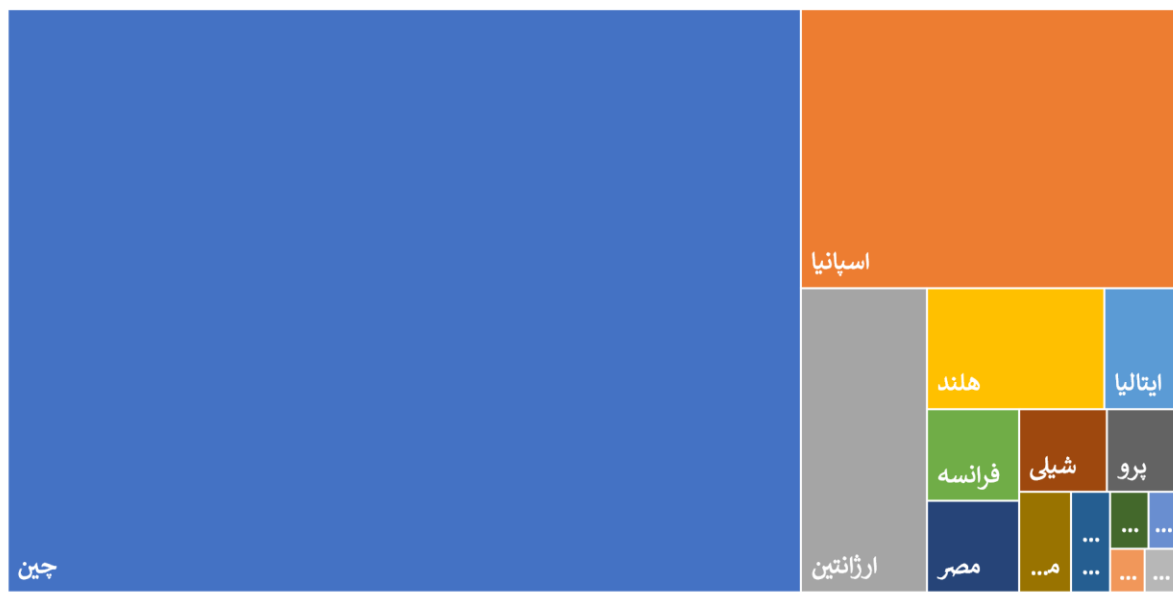

و در سال ۲۰۲۰ کشور چین به ارزش صادرات ۱.۹ میلیارد دلار و ۱.۷ میلیون تن اولین کشور صادر کننده سیر در جهان شناخته شد، اسپانیا به ارزش صادرات ۳۵۳ میلیون دلار و ۱۸۳ هزار تن رتبه دوم، آرژانتین به ارزش ۱۳۱ میلیون دلار و ۹۸ هزار تن رتبه سوم در صادرات سیر را به خود اختصاص داده اند کشور های، هلند و فرانسه جایگاه چهارم و پنجم را به خود اختصاص داده اند. در مجموع، این ۵ کشور بیش از ۹۰ درصد از درآمد حاصل از فروش سیر در بازارهای بین‌المللی را در طول سال ۲۰۲۰ را به خود اختصاص داده اند.

صادرات سیر در سال 2020

عمده ترین صادرکنندگان سیر در سال 2020

نام کشور	ارزش صادرات	سهم صادرات (درصد)
چین	۲,۱ میلیارد دلار	۷۵,۷
اسپانیا	۴۷۷ میلیون دلار	۱۵,۲
آرژانتین	۱۷۴,۳ میلیون دلار	۵,۵
هلند	۹۷,۴ میلیون دلار	۳,۱
ایتالیا	۳۹,۹ میلیون دلار	۱,۳
فرانسه	۳۸,۵ میلیون دلار	۱,۲

تعرفه سیر :

بسیاری از کشورهای جهان در پی سیاست های لازم برای کالاهای وارداتی و صادراتی تعرفه هایی را در نظر گرفته اند. مثلا جهت جلوگیری از واردات برخی محصولات تعرفه های بالایی که گاهی برابر با ارزش کالا و یا بیشتر از ارزش کالا را لحاظ می کنند. ایران نیز جهت حمایت از محصول سیر داخلی تعرفه واردات ۱۰۰ درصدی را اعمال نموده است. از دیگر کشورهایی که بالاترین تعرفه واردات سیر در جهان را دارند میتوان به کره جنوبی (۳۵۸ درصد)، ترکمنستان (۱۰۰ درصد) و قبرس (۸۵.۶ درصد) هستند. کشورهای موریس (۰/۰)، آفریقای جنوبی (۰/۰)، امارات متحده عربی (۰/۰)، هنگ کنگ (۰/۰) و کویت (۰/۰) کمترین تعرفه واردات سیر را دارند .

محصول سیر ایران:

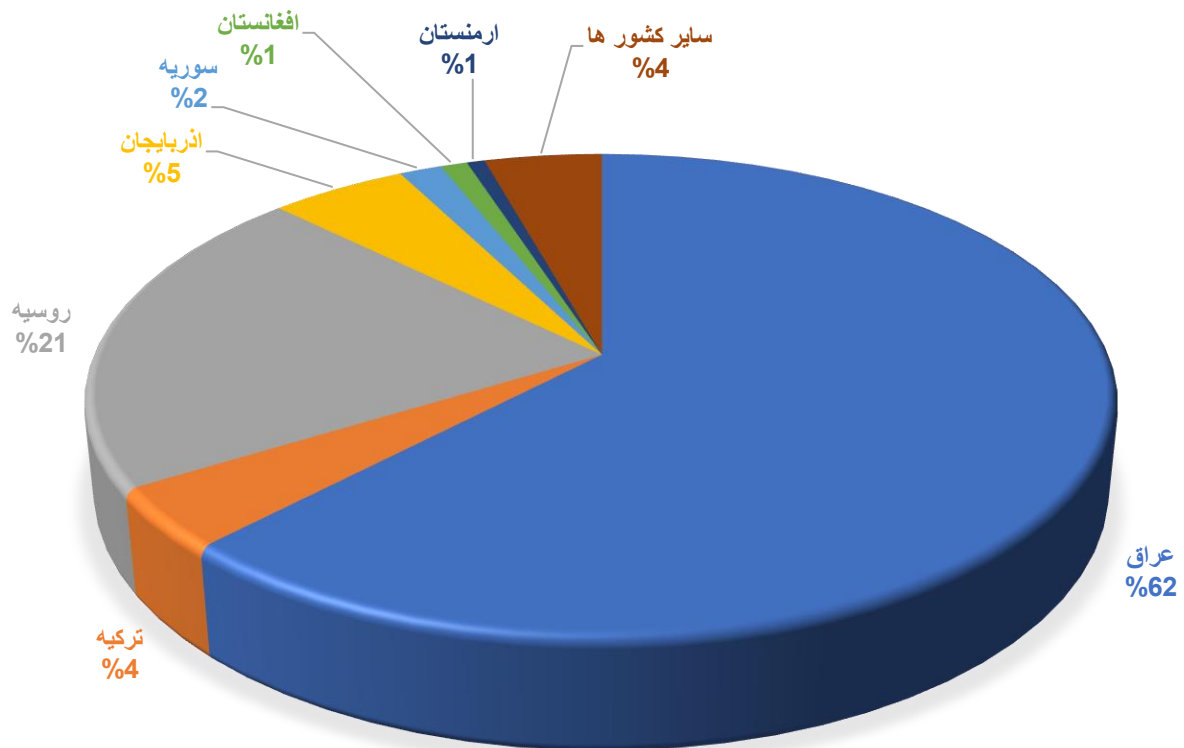
ایران جزو ۲۵ کشور تولید کننده سیر در جهان می باشد. سطح زیر کشت کشور در سال ۹۸ حدود ۲۰،۵۳۵ هکتار بوده است که حدود ۳۵۵،۹۱۳ تن محصول سیر (تر و خشک) برداشت شده است. از عمده تولید کنندگان سیر در کشور می توان به استان های همدان، که مهم ترین قطب تولید محصول سیر کشور با سطح زیر کشت حدود ۴ هزار و ۴۰۰ هکتار و سالیانه بیش از ۴۲ هزار تن سیر خشک و ۸ هزار تن سیر تر برداشت می شود. استان های آذربایجان شرقی، لرستان، اردبیل و زنجان از دیگر استان های عمده تولید کننده سیر در کشور می باشند.

تجارت سیر ایران:

در سال ۱۳۹۹ سیر ایران به ارزش ۲۵،۲۵۹ هزار دلار و مقدار ۳۹،۴۱۳ تن به صورت سیر صادر شده است که از این مقدار ۱۶،۹۲۵ تن به ارزش ۱۴،۶۰۴ هزار دلار سیر خشک و ۲۲،۴۸۸ تن سیر تر به ارزش ۱۰،۶۵۴ هزار دلار به کشورهای عراق، روسیه بیشترین صادرات و آذربایجان، افغانستان، سوریه، ترکیه و... از دیگر کشورهایی هستند که محصول سیر از ایران صادر شده است.

صادرات سیر سال ۹۹		
مقصد	وزن-تن	ارزش-هزار دلار
عراق	۲۵،۴۶۱	۱۵،۷۰۳
روسیه	۷،۷۹۵	۵،۳۳۰
آذربایجان	۱،۵۶۶	۱،۲۸۴
ترکیه	۱،۶۵۰	۱،۰۲۵
سوریه	۶۲۲	۳۹۹
افغانستان	۴۱۲	۲۴۹
ارمنستان	۲۷۱	۱۶۸
سایر کشورها	۱،۶۳۶	۱،۰۹۸
جمع	۳۹،۴۱۳	۲۵،۲۵۹
منبع: گمرک جمهوری اسلامی ایران		

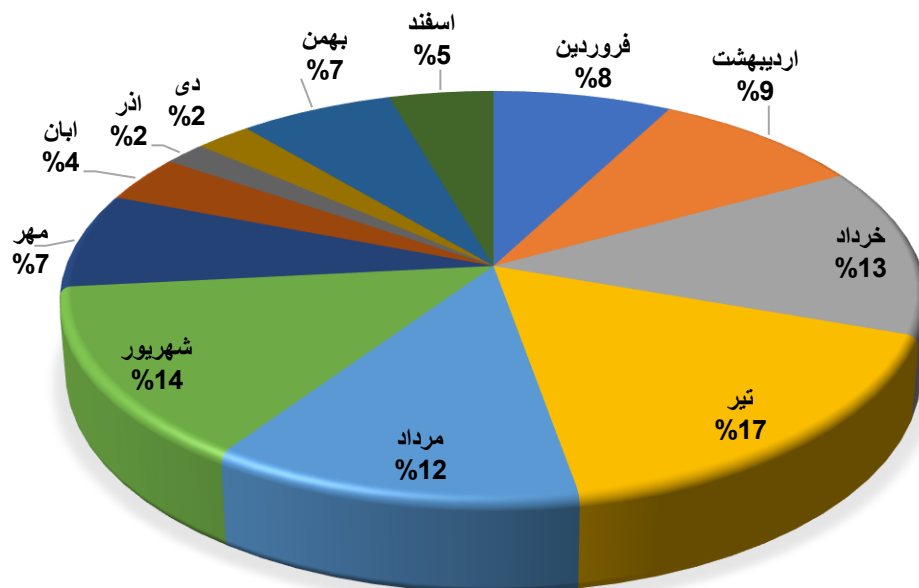
عراق با ۶۲ درصد از سهم کل صادرات سیر را به خود اختصاص داده است که رتبه اول واردکننده محصول سیر از ایران می باشد. رتبه دوم روسیه با ۲۱ درصد از سهم کل صادرات محصول سیر ایران می باشد و کشورهای آذربایجان، ترکیه، سوریه، افغانستان و ارمنستان در رتبه های بعدی قرار می گیرند که در مجموع ۹۶ درصد از محصول سیر ایران به این کشورها صادر می شود.

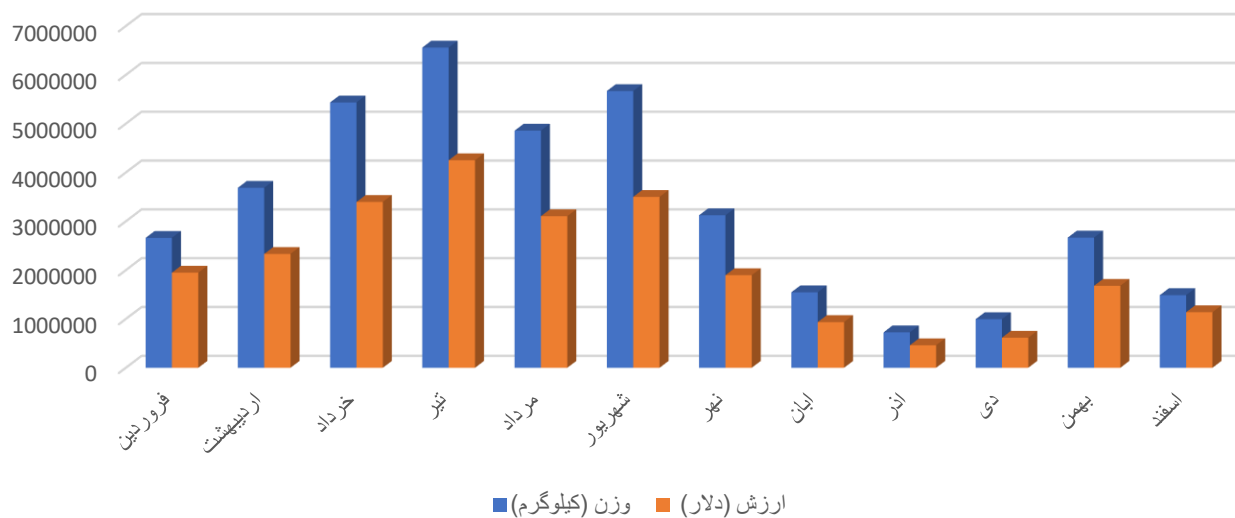
سهم صادرات سیر سال 99 به تفکیک کشور

با مطالعات صورت گرفته بیشترین صادرات انجام شده طی ۱۲ ماه سال ۱۳۹۹ به ترتیب در تیر ماه به ارزش ۴,۲۵۰ هزار دلار ۱۷ درصد صادرات محصول سیر را به خود اختصاص داده است و ماه های شهریور با ۳,۵۰۰ هزار دلار ۱۴ درصد، خرداد ۳,۳۹۵ هزار دلار ۱۳ درصد، مرداد با ۱۲ درصد، اردیبهشت با ۹ درصد بیشترین صادرات را به خود اختصاص داده اند و ماه های دی و بهمن و آبان کمترین میزان صادرات محصول سیر در سال ۱۳۹۹ را داشته اند.

صادرات سیر در 12 ماهه 1399

نمودار صادرات سیر در 12 ماه سال 1399

درصد تغییرات		سال ۱۳۹۷		سال ۱۳۹۸		شرح
ارزشی	وزنی	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	
۷۹/۳۳	۱۳/۳۱	۱۳/۱۳۲	۸۷/۳۵۱	۷۸/۱۷۶	۴۳/۴۶۱	پیاز و موسیر و سیر
منبع: جهاد کشاورزی، صادرات و واردات محصولات کشاورزی ۱۳۹۸						

بازارهای پیشنهادی :

کشورهای پیشنهادی صادرات سیر اندونزی، بنگلادش، پاکستان، امارات می باشد. کشورهای امارات و پاکستان با توجه به همسایگی از لحاظ مسافت و مدت زمان تحویل محصول از مزیت بیشتری برخوردار هستند متاسفانه ایران سهم کمی در صادرات به پاکستان دارد و با امارات با وجود همسایگی هیچ سهمی در تجارت با این کشور را ندارد.

امارات : امارات عمده واردات خود را از کشورهای چین به ارزش ۵۱ میلیون دلار و هند به ارزش ۴۰۰ هزار دلار در سال انجام می دهد، همچنین امارات، سیر وارداتی را به کشورهای عربی از جمله یمن به میزان ۱۰ میلیون دلار، کویت ۷.۸ میلیون دلار، عربستان ۳.۷ میلیون دلار و عمان ۳.۳ میلیون دلار صادر می نماید .

پاکستان: عمده واردات پاکستان از کشورهای چین به میزان ۵۲ میلیون دلار، ایران ۴ میلیون دلار و افغانستان ۲ میلیون دلار می باشد که تعرفه واردات برای سیر ایران حدود ۳ درصد می باشد در صورتی که تعرفه واردات سیر از کشورهای چین و افغانستان صفر می باشد. وجود تعرفه وارداتی از جمله عوامل کاهش واردات به پاکستان می باشد که برای محصول ایرانی لحاظ نموده است تا از واردات این محصول جلوگیری نماید. جهت افزایش صادرات سیر ایران به پاکستان پیشنهاد مذاکره و حذف تعرفه وارداتی سیر به پاکستان از طرف ایران داده می شود .

بنگلادش: ارزش واردات سیر در بنگلادش حدود ۷۳ میلیون دلار از چین و ۵۰۰ هزار دلار از مصر با تعرفه واردات ۷.۵ درصد را دارد. با مذاکرات و رایزنی جهت واردات سیر با کم کردن تعرفه وارداتی می تواند سهمی در بازار بنگلادش برای صادرات سیر بوجود آورد.

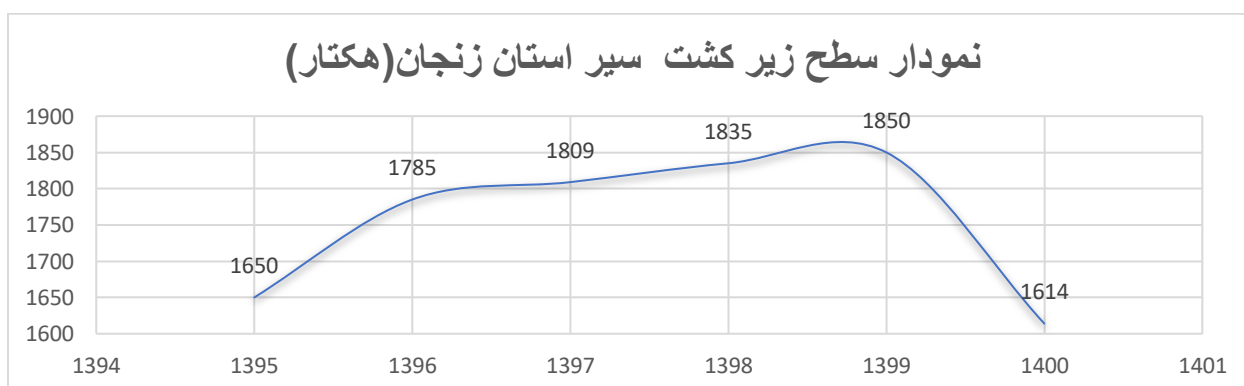
اندونزی: واردات خود را از کشورهای چین به مقدار ۴۶۵ هزار تن و ارزش ۵۲۹ میلیون دلار و تیمور شرقی به مقدار ۵ هزار تن و ارزش ۱۰ هزار دلار انجام می دهد که تعرفه واردات از کشور تیمور شرقی حدود ۲ درصد می باشد اما تعرفه واردات گمرکی از چین صفر درصد می باشد .

استان زنجان:

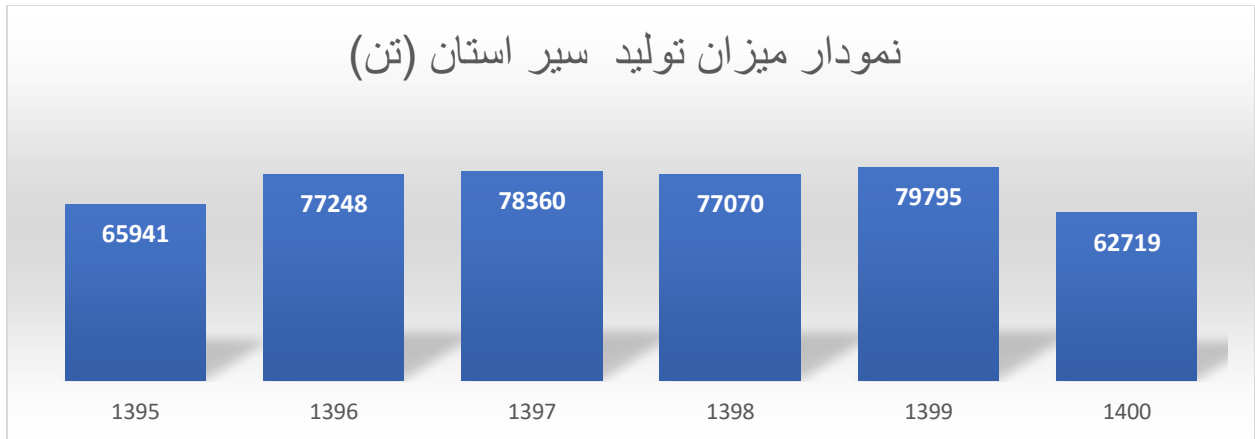
سطح زیر کشت کل محصولات زراعی استان زنجان حدود ۴۴۴,۸۳۵ هکتار می باشد که از این مقدار حدود ۱۰,۶۲۵ هکتار سطح آبی ، ۳۳۸,۵۸۶ هکتار به صورت دیمی می باشد. سطح زیر کشت محصول سیر استان زنجان حدوداً ۱,۶۱۴ هکتار و میزان تولید بیش از ۶۲ هزار تن با عملکرد بیش از ۳۸ تن در هر هکتار را در سال ۱۴۰۰ را به خود اختصاص داده است. زنجان رتبه ۳ در تولید و سطح زیر کشت محصول سیر را در کشور دارد زمان برداشت محصول سیر استان زنجان از اردیبهشت تا خرداد ماه می باشد و رقم کشت آذرشهر (صورتی) می باشد. متوسط میزان تولید (۵ساله منتهی به سال ۹۸) ۷۴ هزار تن می باشد عمده تولید این محصول در شهرستان طارم انجام می گیرد .

میزان تولید و سطح زیر کشت ۵ ساله محصول سیر در استان زنجان							
سال زراعی	واحد	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
سطح زیر کشت	هکتار	۱۶۵۰	۱۷۸۵	۱۸۰۹	۱۸۳۵	۱۸۵۰	۱۶۱۴
میزان تولید	تن	۶۵۹۴۱	۷۷۲۴۸	۷۸۳۶۰	۷۷۰۷۰	۷۹۷۹۵	۶۲۷۱۹

با توجه به نمودار زیر تا سال ۱۳۹۹ سطح زیر کشت محصول سیر در استان در حال افزایش می باشد که در سال ۱۴۰۰ به دلیل کم آبی و بارش کم حدود ۲۰ درصد از سطح زیر کشت و ۱۲ درصد از تولید این محصول کاهش یافته است .

نمودار میزان تولید سیر استان (تن)

با توجه به مزیت نسبی سیر تولید شده در استان، این محصول نیز مانند محصولات دیگر دچار کمبود صنایع تبدیلی در استان می باشد. از انواع فراورده های سیر که می توان به آنها اشاره کرد: گرانول سیر، پودر سیر، پرک سیر، ترشی سیر، سیر سرخ شده، استفاده در صنایع تولید سوسیس و کالباس، سیر سیاه و... اشاره کرد.

بر اساس نتایج تحقیق "تحلیل عوامل موثر بر بازاریابی محصول سیر در استان زنجان" میانگین سنی کشاورزان مورد مطالعه ۴۴ سال بود. بیشترین تعداد افراد گروه آماری مردان با ۹۵.۷ درصد تشکیل می دهند که در مقابل فقط ۴.۳ درصد جامعه آماری را زنان تشکیل می دهند. در بین تولید کنندگان سیر، ۶۱.۷ درصد دارای شغلی فرعی بودند و در حدود ۳۸.۳ درصد از آنها به غیر از کشاورزی به شغل دیگری اشتغال نداشتند. از نظر تحصیلات بالاترین فراوانی شامل ۴۵.۲ درصد از سیرکاران است که از سطح سواد دیپلم برخوردار بودند. میانگین سابقه کار و فعالیت در بخش کشاورزی نمونه مورد مطالعه برابر با ۲۵/۱۴ سال بدست آمد.

میانگین سطح تحصیلات نیروی انسانی تولید کنندگان سیر استان زنجان لیسانس بوده و دروه های آموزشی خاص در زمینه چگونگی انجام صحیح فرآیند بازاریابی و روند دسترسی به بازار سپری نکرده و عمدتاً به صورت تجربی و غیر عملی به امر تولید مشغول بوده اند.

شیوه های صادرات سیر:

برای صادرات به دو صورت سیر تازه و خشک شده محصولات، بسته بندی می شوند. صادرات سیر تازه و سیر خشک، هم به صورت عمده و هم به صورت بسته بندی انجام می شود. یکی از نکات مهم برای صادرات سیر، توجه به بسته بندی آن است. بسته بندی سیر صادراتی را می توانید در شکل های مختلف سفارش داد امروزه به دلیل مهم شدن مسئله بسته بندی در صادرات محصولات مختلف، این نیاز را ایجاد نموده تا برای گسترش صادرات بیشتر و بهتر به فکر بسته بندی های شیک و خاص صادراتی باشیم. باید در نظر داشت که بسته بندی سیر داخلی و صادراتی متفاوت است. سیر صادراتی به سه روش بسته بندی می شود: استفاده از توری، استفاده از کارتن های مقاوم و ضخیم و بسته بندی در سبد. مشتریان خارجی که به بسته بندی اصولی سیر صادراتی بسیار اهمیت می دهند معمولاً سبد یا توری را انتخاب می کنند.

عمده ترین مشکلات محصول سیر از تولید تا صادرات:

نبود آمار دقیق و صحیح از میزان صادرات داخلی و خارجی محصول سیر استان و عدم توانایی برنامه ریزی در راستای توسعه این محصول در استان یکی از ضعف های این حوزه می باشد. همچنین با توجه به کاهش بارندگی و نبود آب کافی برای آبیاری، بسیاری از کشاورزان تمایل به کشت محصولی با مصرف آب کمتر به دلیل توان در تامین آب مورد نیاز محصول را دارند .

افزایش قیمت تمام شده برای کشاورزان ، مراحل کاشت، داشت و برداشت این محصول عمدتاً به صورت دستی انجام می شود که هزینه های بالای کارگری را همراه دارد و همچنین یک عامل محدودکننده در افزایش سطح زیر کشت این محصول می باشد بنابراین اگر بتوان با کاشت ماشینی سیر ، عملکرد را افزایش و هزینه های کاشت و برداشت را کاهش داد میتوان با افزایش سطح زیر کشت، قسمتی از افزایش محصول را صادر نمود که از این طریق وضعیت اقتصادی کشاورزان بهبود می یابد. همچنین ،افزایش قیمت کود و سم و... از عوامل دیگری هستند که باعث افزایش قیمت تمام شده می شوند .

از دیگر علل کاهش سطح تولید می توان به کاهش قیمت جهانی سیر به دلیل عرضه عمده محصول سیر توسط چین با قیمت پایین تر از سایر کشورها عنوان کرد. یکپارچه نبودن مزارع علت دیگر در تولید محصول سیر با کیفیت ها و درجه های مختلف در سطح جهانی می شود. این نیز از دیگر عوامل افزایش قیمت تمام شده و کاهش کیفیت و عملکرد این محصول می باشد .

استفاده کشاورزان از انواع کود و سم و عدم نظارت بر سطوح کشت این محصول باعث افت کیفیت و باقی ماندن سموم و آفات بر روی محصول تولید شده می شود. این موضوع سبب می شود تا تجار در تامین و فروش سفارشات بازارهای هدف دچار اختلال شده و سهم بازار های بین المللی را از دست داده.

از دیگر مشکلات این محصول صادراتی ،عدم وجود صنایع تبدیلی و تکمیلی مناسب از جمله واحد های سرت و بسته بندی، انبارها و سردخانه های مخصوص با توجه به ویژگی محصول سیر (بوی سیر) جهت نگهداری و عرضه ، در زمان و با قیمت مناسب و نبود تعداد کافی خودروهای یخچال دار جهت حمل این محصول و می باشد .

استفاده نکردن از علوم به روز و وارسته های اصلاح شده با رویکرد افزایش بهره وری، بهبود کیفیت، مقاومت به آفات و بیماری ها، مقاومت به تنش های محیطی و... از دیگر مشکلات دیگر این محصول می باشد. همچنین بوی تند و دانه های ریز محصول سیر استان زنگان فرصت مشارکت و افزایش حضور در بازارهای جهانی را از دست داده است .

صادرات با سهم بالا محدود به چند کشور، ریسک صادرات را افزایش می دهد و ممکن است با کوچکترین تنش های سیاسی، محیطی و... سهم بازار را از دست داده و دچار بحران شد.

پیشنهادات:

- تغییر و اصلاح واریته و بذر های مورد استفاده در استان با واریته های بازار پسند (کشور های هدف) و بکارگیری از علوم و فن آوری های روز مرتبط جهت افزایش تولید، کیفیت و بهره وری در هر هکتار
- برنامه ریزی جهت یکپارچه نمودن مزارع کشت سیر با رویکرد کاهش هزینه های تولید، افزایش بهره وری، کیفیت و نظارت و کنترل بیشتر بر محصول تولید شده از نظر سم و کود مصرف شده و میزان سموم باقی مانده روی محصولات تولید شده
- توسعه و اولویت بندی طرح های سرمایه گذاری در خصوص انبارهای تخصصی، سردخانه ها، واحد های سرت و بسته بندی و خودروهای یخچال دار مخصوص محصولات کشاورزی
- توسعه و شناسایی کشورهای هدف صادراتی با رویکرد کاهش ریسک صادراتی و افزایش سهم صادراتی در جهان
- پیشنهاد اجرای دوره های آموزشی لازم به منظور آشنایی تولیدکنندگان سیر با اصول صحیح انجام فرآیند دسترسی به بازار و بازاریابی

منابع:

۱. مدیریت هماهنگی ترویج سازمان جهاد کشاورزی استان کرمانشاه. ۱۳۹۷. زراعت سیر. سازمان جهاد کشاورزی استان کرمانشاه
۲. گمرک جمهوری اسلامی ایران. ۱۳۹۹. آمار صادرات
۳. جهاد کشاورزی استان زنجان. ۱۴۰۰. گزارش سطح کشت و میزان تولید محصول سیر ۱۳۹۹
۴. وزارت جهاد کشاورزی. ۱۴۰۰. برآورد سطح و تولید محصولات زراعی در سال زراعی ۹۹-۱۳۹۸
۵. حیدری، احمد و همکاران ۱۳۹۵. مقایسه فنی و اقتصادی کاشت دستی و ماشینی سیر. بر گرفته از لینک <https://civilica.com/doc/1091905/>
۶. شجری، شاهرخ و صلاح، عباس صادرات سیر ۱۳۹۶. دفتر توسعه صادرات معاونت توسعه بازرگانی و صنایع کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی
۷. موسوی، طه‌پورا و همکاران : خواص تغذیه‌ای-درمانی سیراز دیدگاه طب اسلامی-ایرانی و طب مدرن، یک مطالعه مروری، مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران دوره بیست و ششم، شماره ۱۳۹، مرداد ۱۳۹۵
۸. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی زنجان. ۱۳۹۹. سند نقشه راه تجارت خارجی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی زنجان
۹. حیدری، احمد و همکاران: ۱۳۹۷، مکانیزاسیون سیر در مراحل کاشت و برداشت، نشریه مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی شماره ۵۴۵۷۰-۱۳۹۷.
۱۰. Molaiei. babak. ۲۰۱۴. The Analysis of Things Which influence on Garlic Product's Income in Zanjan Province. Volume ۲, Issue ۴, Spring ۲۰۱۴, , Pages ۹۴۰-۹۴۵
۱۱. <https://www.fao.org/faostat/en/#search/Garlic>
۱۲. <https://www.worldstopexports.com/top-garlic-exports-by-country/>
۱۳. https://oec.world/en/profile/hs_۲۹/garlic-fresh-or-chilled
۱۴. <https://www.worldstopexports.com/top-garlic-exports-by-country>